

Kan den grønne trepart holde hvad den lover?

Professor Jørgen E. Olesen

AU VIBORG

AU FLAKKEBJERG

Vores fælles udfordringer

- Overkommelige (pris), sunde og bæredygtige fødevarer
- Et havmiljø i forfald
- Natur og biodiversitet i krise
- Klimacændringer, der truer fødevareproduktion, infrastruktur, ressourcer, natur og mennesker
- En grøn omstilling, der er ekstrem svær og alt for langsom
- Manglende forretningsmodeller for den grønne omstilling
- For mange løsninger til grøn omstilling virker ikke godt nok

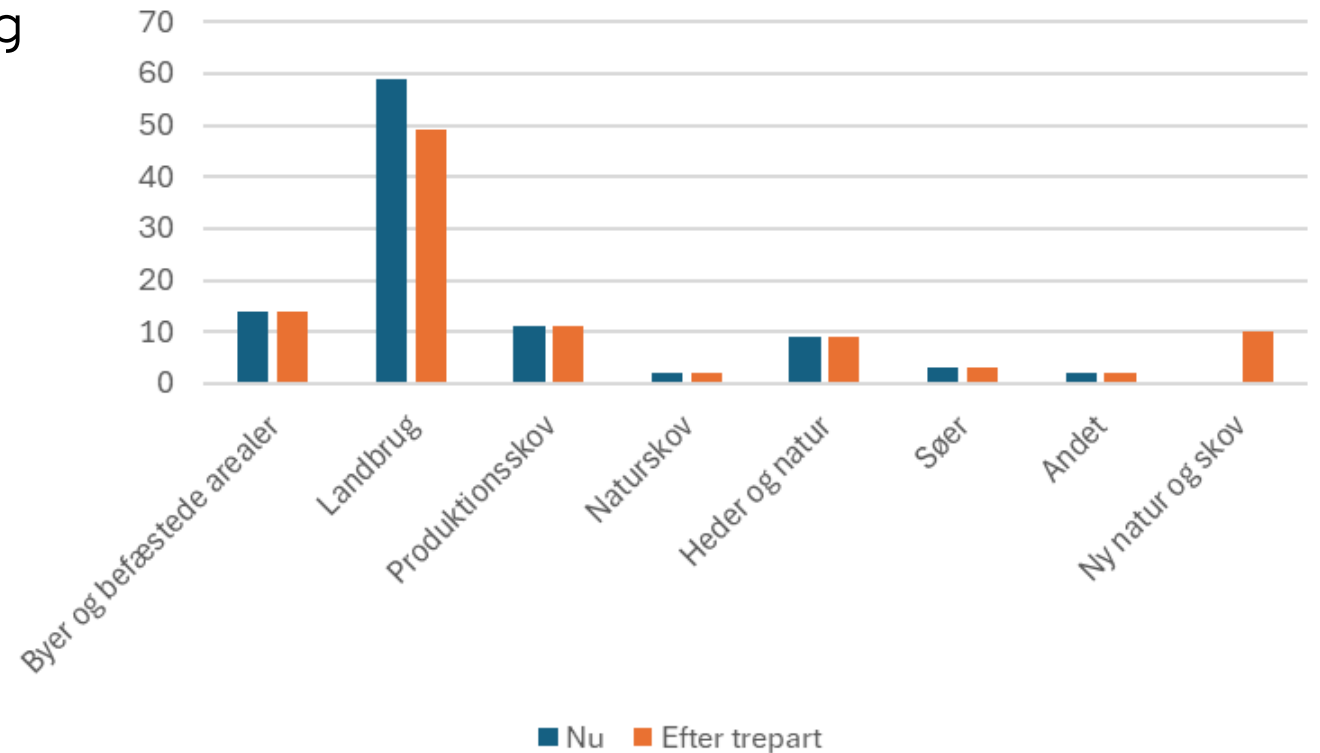

Elementer i den grønne trepart

- Reduktion af landbrugets klimabelastning
 - Fokus på husdyr
- Beskytte vandmiljøet
 - Kvælstofudledning til havet
- Sikre natur og biodiversitet
- Beskytte drikkevand
- Fastholde et konkurrencedygtigt landbrugserhverv

- Arealomlægning og målrettet regulering
- Organisering med lokale 23 grønne treparter (tidligere vandoplandstyregrupper)

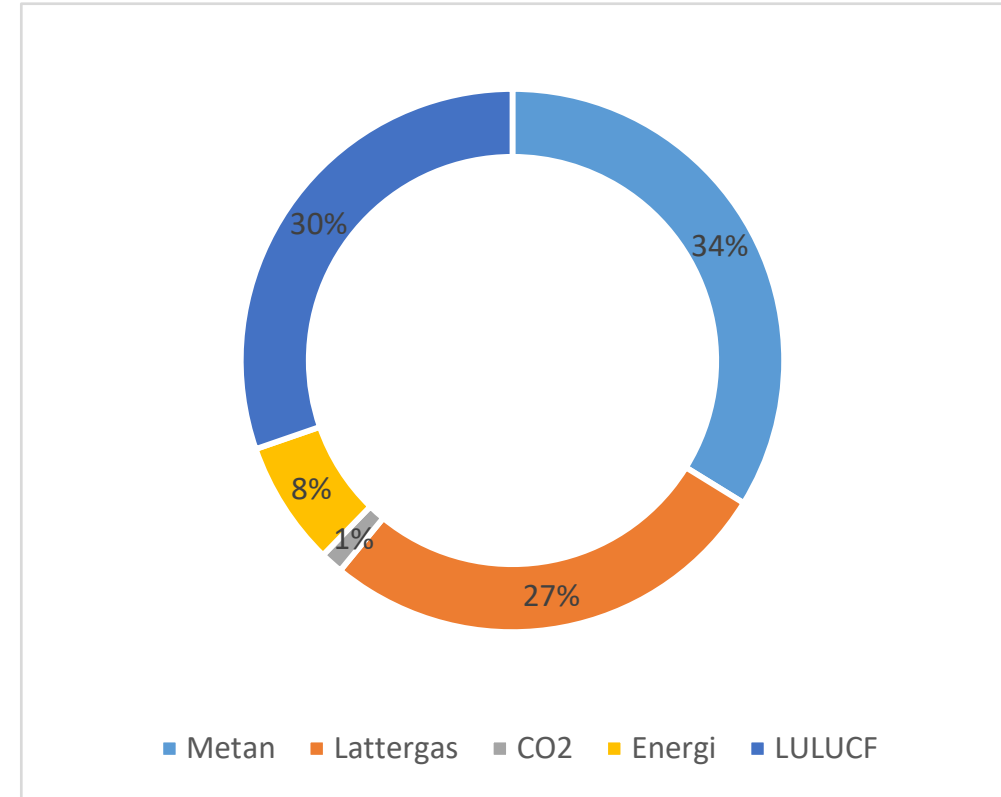
Procent af det danske landareal

Elementer i den grønne trepart (klima)

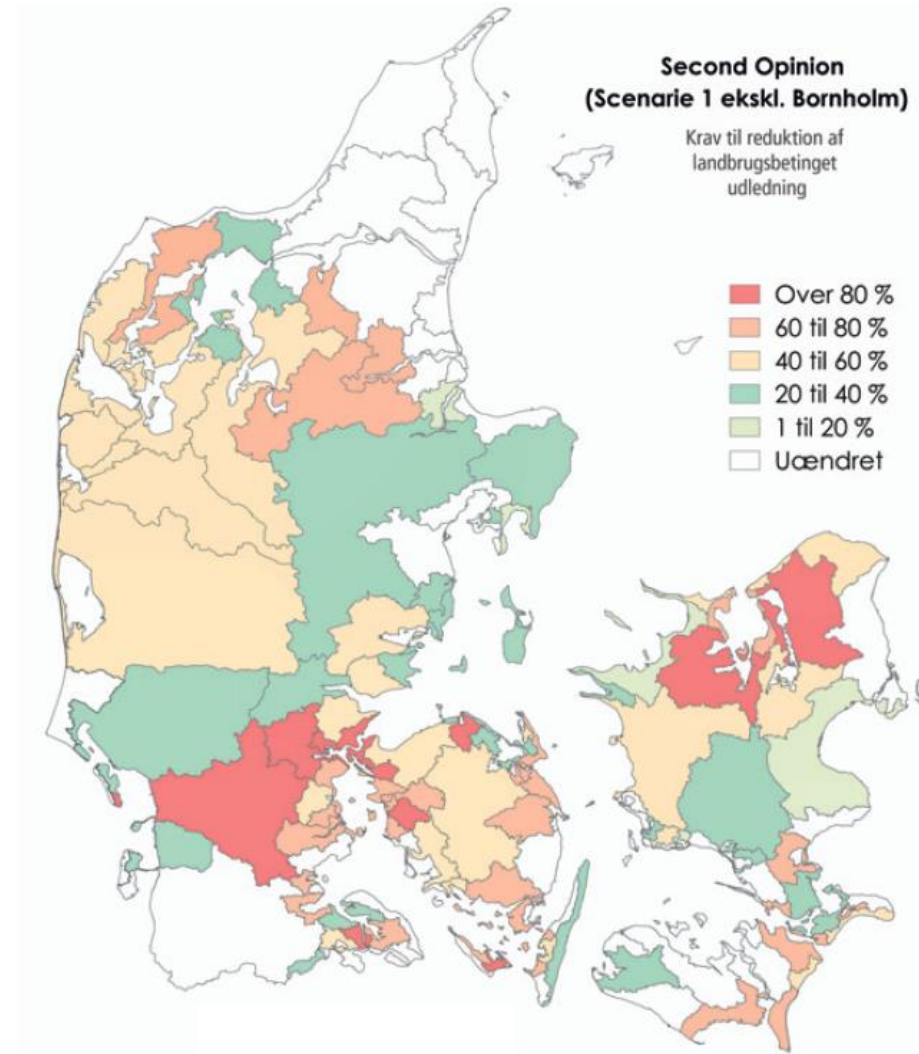
- CO₂e-afgift på husdyr
 - Metan fra dyrenes fordøjelse og fra husdyrgødning
 - Indfases lineært fra 2030 (300 kr./ton CO₂e) til 2035 (750 kr./ton CO₂e)
- Fra 2028
 - CO₂e afgift på landbrugskalk (750 kr./ton CO₂)
 - CO₂e afgift på kulstofrig lavbundsjord (40 kr./ton CO₂)
- Andre indsatser er lavbundjord og biokul
- Potentiale for reduktioner på 1,8-2,8 mio. ton CO₂e i 2030

Landbruget står for 35% af nationale udledninger

Elementer i den grønne trepart (plan for bedre vandmiljø)

- Nationalt indsatsbehov for kvælstofreduktioner på 13.700 ton N
 - Scenarie 1 i second opinion
 - Interkalibrering med Sverige og Tyskland
 - Samspil mellem arealoplægning og målrettet regulering
- Skærpet miljøgaranti fra og med 2027
 - Regulering til braklægningspunktet
- Akutindsatser i de mest udfordrede områder
- Ny og styrket lokal forankring af arealoplægningen

Kampen om kulstof og arealer i Danmark

Kulstof

- Fødevarer (bidrag til verdens fødevarer)
- Energi (bioenergi, energilagring)
- Materialer (substitution for olie- og betonbaserede produkter)
- Lagring af kulstof i jorden (kompensation)
- Natur (naturens behov for biodiversitet)

Udfordringer

- Klimacændringer truer produktionen

Muligheder

- Øget produktivitet (flerårige afgrøder)
- Bioraffinering, recirkulering, biokul

Arealer

- Foder og fødevarer
- Energi (bioenergi, solceller)
- Materialer (træ, cellulose, tekstiler)
- Natur
- Byer og infrastruktur

Udfordringer

- Planlægning til udfordringerne (produktion, miljø, natur, infrastruktur)
- Behovet overstiger det tilgængelige areal

Muligheder

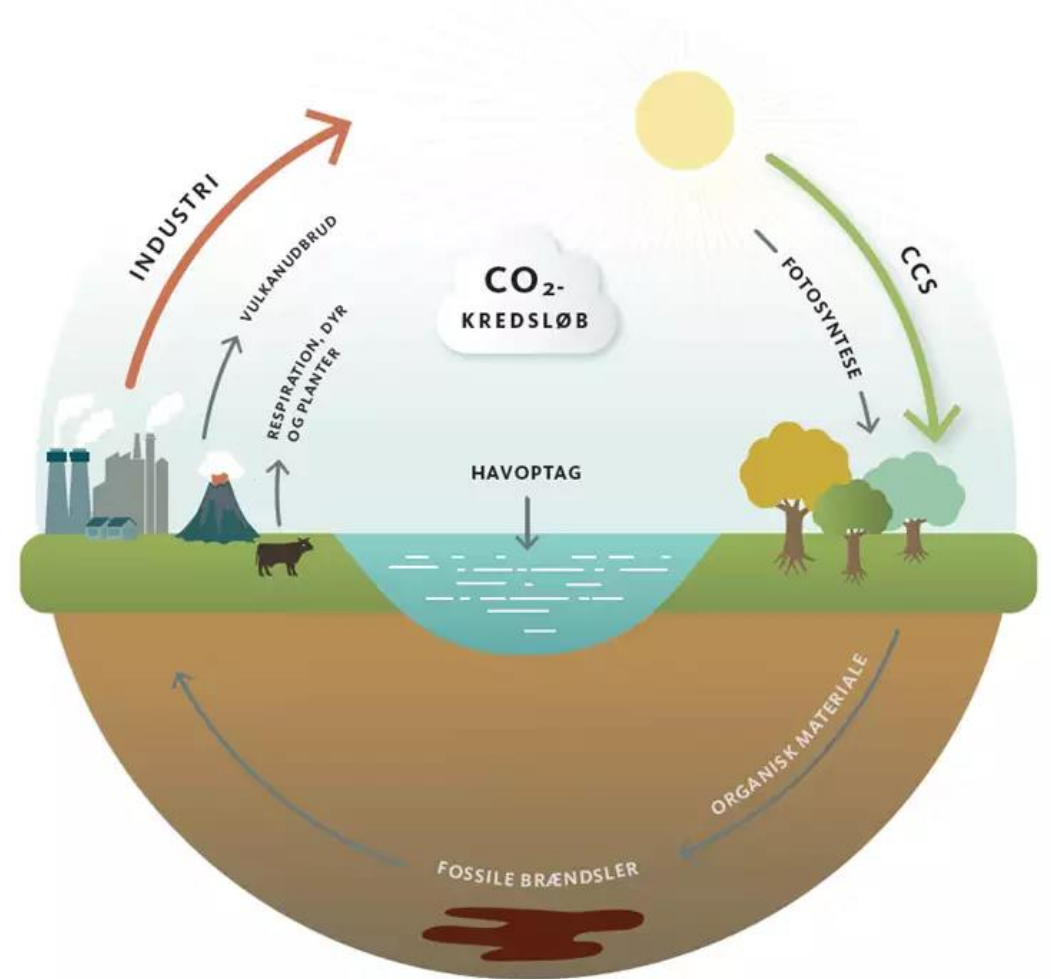
- Målretning af arealer til flere formål
- Agrivoltaics (landbrug og solceller)

Refleksioner over den grønne trepart

Internationalt nytænkede og banebrydende

- Gør op med fastlåst positioner (lock-ins)
- Videnbaseret – men kræver fortsat stærk innovation og forskning
- Lokal forankring er afgørende (lokale treparter)
- Nye forretningsmodeller skal udvikles
- Reguleringsmodeller skal tilpasses (løbende)
- Offentlig støtte til arealomlægning og nye forretningsmodeller er afgørende

- Kulstof og energi bliver væsentlige nye forretningsområder til supplement for fødevarer

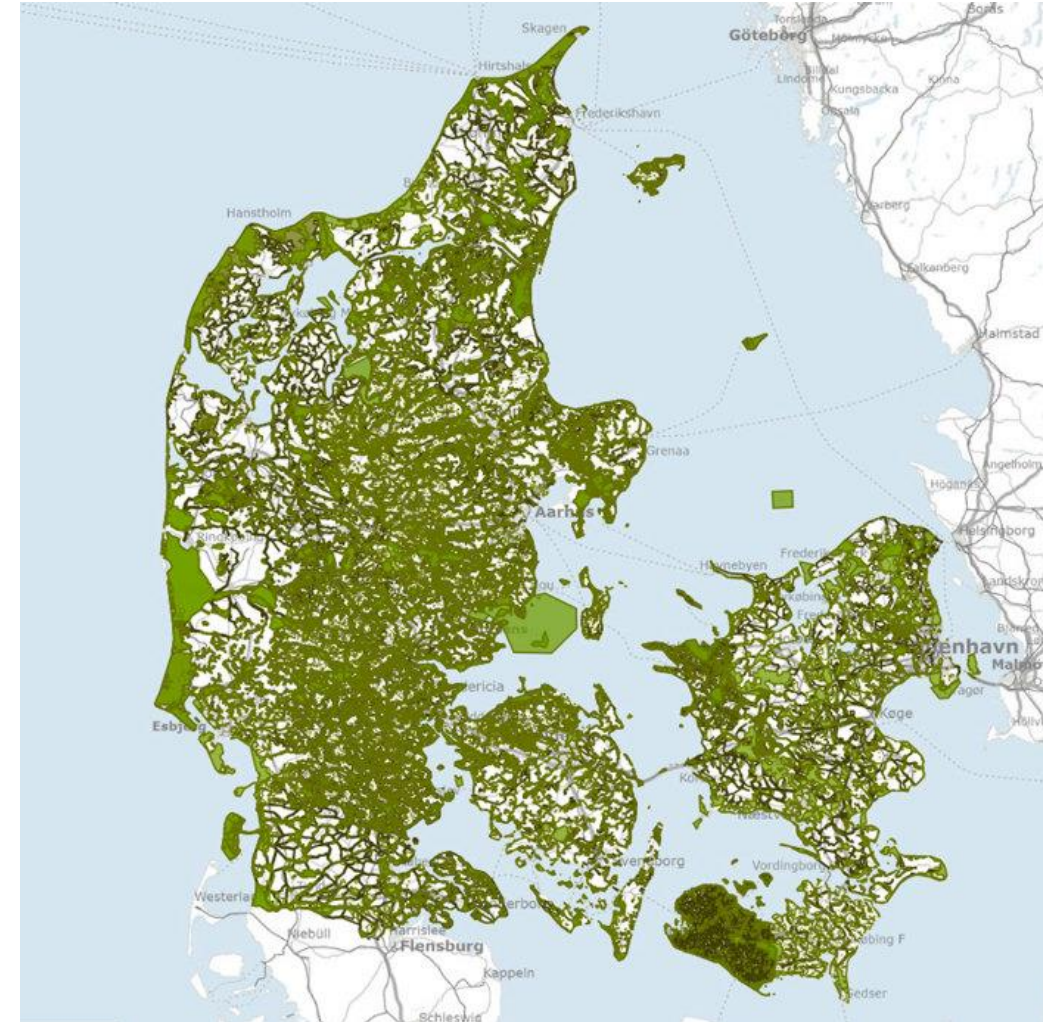

Kan den grønne trepart holde hvad den lover?

Ja, men det bliver svært (og ikke på den korte bane)

- Det kommer til at tage lang tid (årtier)
 - Det tager tid at implementere tiltag
 - Det tager tid for natur og havmiljø at retablere
 - Tålmodighed bliver en dyd
- Rammebetingelserne vil løbende ændre sig
 - Øget behov for vedvarende energi og materialer
 - Klimacændringer og ekstremere (fødevarepriser)
 - Konkurrence om arealressourcer (jordpriser)
- Det kræver nye forretningsmodeller
 - Positive klima- og miljøbidrag skal give indtægter
 - Hvordan gøres dette interessant på eksportmarkeder

Grønt Danmarkskort

AARHUS
UNIVERSITY